

in Scriptura contineri, esseque pronuntiatas in ea. Et sermone ejus, quo hujusmodi mysteria praedixerat. Imò ob verba, quibus tam profunda arcana praenuntiaverat, omnibus ejus verbis crediderunt. Et nota, quod ait Evangelista, *Crediderunt* Scripturae, & sermoni, quem dixerat Jesus; prius memorat, non sermonem Domini, sed Scripturam, hanc namque utpote antiquior, & quae testimonium de Christo dabat, maxime veneranda.

Veneranda, quae de reddunt Testimonium.

Ioannis 2. n. 23. Cum autem esset Hierosolymis in Pascha in die festo, multi crediderunt in nomine ejus, videntes signa ejus, quae faciebat.

VERSIONES.

Syriacus. Multi crediderunt in eum qui viderunt signa, quae edebat.

Vatablus Patavinus. Crediderunt in nomen ejus.

EXPOSITIO.

112.

ASCENDEBAT Dominus Hierosalem, ut celebraret Paschale festum. Domini Ascensiones semper in utilitatem nostram, ut multos ad suam adduceret fidem. Et in ipsa solemnitate, magnoque totius populi concursu multa edidit signa: semper enim doctrina Christi fugit angulos, & quaerit publicum. Multi crediderunt. Maldonatus de fide vera explicat. Tamen probabilior est sententia D. Chryostomi, Theophylacti, Euthymij, Alberti Magni. Eos non firmiter, ac perfectè credidisse, & proinde adhuc eos non esse firmatos in fide; & ideo de illis ait Evangelista sequenti versu: *Jesus autem non credebatur semetipsum eis*. Si autem in eis esset firma fides, Dominus se crederet eis. Et nota, quod idem est, credere in nomine ejus, ac credere in nomen ejus: ut legunt Pagninus, & Vatablus; & observarunt Janfenius, & Barradas. Et idem est credere in nomine ejus, ac credere in eum, scilicet Christum: ut habet Syriacus, & patet Joan. 3. num. 18. ait Dominus: *Qui credit in eum, non judicatur: qui autem non credit, jam judicatus est: quia non credit in nomine unigeniti filij Dei*.

Christi doctrina quaerit publicum. Maldon. Chryost. Theophyl. Euthym. Alb. Mag.

Janfen. Barradas.

Joan. 3.

113.

Videntes signa, quae faciebat. Ratio; quae eos induxit ad credendum, extiterunt ipsa miracula, quae viderunt; ex quo eorum notatur imperfectio: nam, ut advertunt D. Chryostomus, D. Thomas, dupliciter aliqui credunt: quidam namque propter miracula visa, alij verò propter praedicationem; sed commendabiliores, qui propter doctrinam credunt, ut Apostoli, sunt enim magis spirituales, quam qui propter signa, qui grossiores sunt, & magis sensibiles; enim verò de illis dixit Christus: *Beati, qui non viderunt, & crediderunt*, Joan. 20. num. 29.

Chryost. D. Thom.

Joan. 20.

QUAESTIO XXII.

Quare Evangelista non explicat, quae signa, & miracula his fecerit Dominus?

AIT Evangelista, quod multi sint ad Dominum conversi videntes signa, quae faciebat; tamen explicat, quae signa fuerint haec. Cujus rei inquirimus rationem. Responderet Maldonatus, quod conjectura hujus silentij est, quod Evangelista properabat ad exponendam Christi doctrinam, in qua potissimum videmus versari Joannem, & ideo consultò multa miracula praeteriit. Haec tamen ratio non videtur multum efficax, quia aliàs valde raro Evangelistae narrassent miracula; quod tamen aliter ab eis frequenter fit.

Ideo dicendum cum Origene ac D. Thoma quod Evangelistae scienter multa praetermiserunt de miraculis Christi: *Sunt & alia multa, quae fecit Jesus*, &c. Joan. 2. num. 25. Et de hoc denotat Evangelista, dum ait: *Videntes signa quae faciebat; quae praetermissa sunt*. Quia non fuit intentio Evangelistarum omnia signa Jesu scribere, sed tantùm illa, quae erant necessaria ad Ecclesiam fidelium instruendam, ac ad nostram eruditionem, cum omnia ejus opera essent inenarrabilia. Et haec est vera, & germana ratio. Et ita Theophylactus in cap. 3. Joan. ad illa verba: *nemo potest haec signa facere; sic ait: Nota autem, quod quamvis Christus multa fecerit miracula, nullum tamen illorum narrat Evangelista, vel quod ab aliis traduntur Evangelistis, vel quod majora sint, quam quae particulatim recensentur*.

Aliter etiam responderet Origenes, quod inter alia miracula maximum, & praecipuum signum reputatur, quod cum flagello ex funiculis facto tantam hominum multitudinem Jesus de templo solus ejecerit. Hac tamen ejectione, ut dixi supra quaest. 20. num. 104. Judei obdurati sunt, ac firmati in sua malitia, ut Dominum accusarent passionis tempore, ut ibi notavi. At verò hi, de quibus Evangelista loquitur hoc loco, habuerunt motivum in Dominum credendi, & cum agnoscendi. Multa miracula, & signa fecit Dominus in Aegypto, quibus induratum est cor Pharaonis, Exod. 7. num. 22. & 8. num. 32. & 11. num. 9. Et tamen illis signis, portentisque visis Israëliticus populus credidit Domino, & adoravit eum, Exod. 4. num. 31. & 12. num. 27. Eisdem signis cor Pharaonis ingravitur, & populus Israëliticus superbia Dei recognoscit, ac fatetur majestatem. Eodem saepe motivo, quo depravatus corruit, fidelis erigitur, ac roboratur. Oecumenius: *Audita Dei visitatione, Israël pronus adoravit, & prodigijs factis Pharaon cum suis ad extremum malitia percurvit*. Vide supra num. 104.

Ioannis 2. n. 24. Ipse autem Jesus non credebatur semetipsum eis; eo quod ipse nosset omnes.

VER

VERSIONES.

Aliqui ex Graeco. Euthymius. Jesus non fidebat semetipsum eis. Eo quod nosset omnia.

EXPOSITIO.

ExPLICAT Evangelista, qualiter Dominus se habuerit circa ipsos credentes. Et quantum ad praesens attinet, credere duo significat; primum, mentis assensum, quo alicui assentimur, ut dicitur Joan. 1. *Ut omnes crederent per illum*; & Joan. 3. num. 18. *Qui credit in eum, non judicatur*. Alterum, significat alicui committere, seu fidere. Ad Roman. 3. n. 2. *Credita sunt illis eloquia Dei*, Ad Galat. 2. num. 7. *Credimus est mihi Evangelium*, & in hac significatione sumitur hic, Et ideo aliqui transulerunt: *Jesus non fidebat semetipsum eis*; ut secundu cum eis verlaretur, sicut ambulabat cum suis fidelibus discipulis, ac veris ex corde familiaribus. Illa autem particula *eis*, non se credebatur eis, Janfenius, ac Cajetanus referunt ad Judaeos, qui ad Paschale festum celebrandum Hierosolymam venerant; ut sit sensus; Jesus non se fidebat Judaeis, qui convenerant ad Paschale festum; nam ex eis multi signa quaesierunt: & multi crediderunt De eis inquit, in genere loquitur. Tamen tenendum est cum D. Augustino, D. Cyrillo, Euthymio; Alberto Magno, D. Thoma, D. Bonaventura, Carthusiano, quod illud pronomen relativum *eis* refertur ad proximè dicta, nempe ad credentes. Et est legitimus sensus: *Multi crediderunt in eum, tamen Jesus non se credebatur eis*. Rationem autem hujus rei apponit Evangelista: *Eo quod ipse nosset omnes; seu ut habet Euthymius: Omnia, ipse enim intuebatur eorum fidem, animum, & intentionem*. Jeremias. 5. num. 3. *Domine oculi tui respiciunt fidem* Ad Hebr. 4. num. 13. *Omnia autem nuda & aperta sunt oculis ejus*.

Ioan. 1. & 3. Roman. Galat. 2.

Janfen. Cajetan.

August. Cyrill. Euthym. Albert. Mag. D. Thom. D. Bonavent. Carthus.

Jerem. 5. Hebr. 4.

QUAESTIO XXIII.

Quare cum multi in Christum crederent, etiam tamen Dominus non se credebatur eis?

Hujus rei aliqua sunt rationes. Et primò rem valde moraliter explicat D. Augustinus tract. 11. in Joan. dum in his credentibus intelligit Catechumenos, qui licet credant in Christum, Christus non se credit eis. Et ita ait S. Doctor: *Si dixerimus Catechumeno: Credis in Christum? Respondit: Credo, signat se cruce Christi, portat in fronte, & non erubescit de cruce Christi. Ecce credit in nomine ejus. Interrogemus eum: Manducas carnem filij hominis, & bibis sanguinem filij hominis? nescit, quid dicimus quia Jesus non se credit ei*. Tunc dignoscitur perfecta inter duos amicitia, quando quilibet alteri se fidit, ac committit. Quamvis Catechumenus Christo se credat, cum tamen ad sacras aquas baptismales nondum accesserit, Christus non se credit ei: cuius rei signum est, quia nondum ei sacratissimum suum praebet corpus, nec dum

Participatio corporis Christi signum amicitia Dei.

illi sanguinis sui sacratissimum porrigit poculum. Intimè ergo amicitiae signum erga Deum tunc se manifestat, cum suos Dominus ad mensam vocat. Et ita dicebat Christus Dominus, *Comedite amici, & bibite, & inebriamini charissimi*, Cant. 5. num. 1.

Secundò D. Cyrillus lib. 2. in Joan. cap. 36. *Non est stabilis fides eorum, ut qui nuper crediderunt: nec mens firma inest in fide recentibus, cum ad bona pietate firmati non sint; quare nec Christus hujusmodi se hominibus credit: quamvis etiam hinc nobis ostendat, non repente, sed longa meditatione bonorum habituum roborari. Cum in istis credentibus ex signorum visione de infidelibus ad fideles subvertita esset facta mutatio, ipsique nuper venirent, atque in fide non multum essent roborati, ideo Dominus non se credit eis; hoc enim ex prudentia dictamine ad eruditionem nostram, peristentiam magnam, longamque requirit experientiam*, Vide lb. 1. cap. 5. n. 17.

Tertio Albertus Magnus. *Ipse non se credebatur eis, ait, quia isti temporales erant, & ad tempus credebant, & in tempore tentationis recedebant*. Sunt autem multi fortunè servientes, qui non tui, sed sui ipsius sunt amici. Quarto, Cajetanus. *Jesus non credebatur semetipsum; hoc est, non confidebat de vita propria in eis. Et hoc dicit, non ad significandum timorem, sed ad excludendam falsam confidentiam*. Quintò, Quamvis enim bono amico omnia sint committenda haec tamen invenire, est valde difficile: & ideo super hoc negotio est maxime insudandum, ut talem reperias. Seneca epist. 3. ita monet. *Diu cogita an tibi in amicitiam aliquis recipiendus sit: cum placuerit fieri, toto illum pectore admitte*.

Sexto D. Chryostomus homil. 23. *Non curabat Dominus, ait exteriora verba, qui in ipsos animos ingreditur, qui in humanas cogitationes irrumpit, qui eorum fervorem maxime infrigescere cognoscerebat: neque ac si perfecti essent discipuli, eis fidebat: nec a canonum doctrinam, tanquam fidelibus credebatur. Cum istorum credentium frivolam fidem Dominus cognosceret, secreta sua eis committere noluit, ut cum suis vere discipulis communicabat, haec enim cum vero tantum, ac intimo amico sunt tradenda*. Cum Christus Dominus discipulis suis apperiret, arcana aeterni Patris sibi esse revelata, ac eorum participes eos faceret, statim amicos appellat: *Iam non dicam vos servos, quia servus nescit, quid faciat Dominus ejus: vos autem dixi amicos, quia omnia, quaecumque audivi à Patre meo; nota feci vobis*, Joannis 15. num. 15. Saepe Christus Dominus discipulos suos vocavit Apostolos, Principes, Praedicatorum, Piscatores, Messores, Sal terræ, Lucem mundi, hic tamen amicos vocat. Et cur potius amici, quam alio nomine dicuntur? Intima cordis sui eis Dominus manifestabat; & qui secretorum conselj fiebant, fidelissimos amicos necessarios se erat reputari, D. Thomas ibi: *Verum enim amicitiae signum est, quod amicus amico suo cordis secreta revelat. Cum enim amicorum sit cor unum, & anima una, non videtur amicus extra cor suum ponere, quod amico revelat. Cum igitur Apostoli mysteriorum Domini facti essent participes, nullo alio nomine congruentius dici poterant quam amici postquam Judas rem habuit cum Thamar, per pastorem suum misti promissa. Ita ait sacer textus: *Misti Judas hœdum per pastorem suum**.

119. Alb. Mag. Verus amicus non est ad tempus. Sicut dicitur: *Falsa confidentia excelsa danda.*

Seneca.

121. Chryost.

Secreta cum vero amico sunt tradenda.

Joan. 15.

D. Thom.

Odoles

